

ПРОГРАМ ПОДСТИЦАЊА РАЗВОЈА ПРЕДУЗЕТНИШТВА КРОЗ ПОДРШКУ ИНВЕСТИЦИЈАМА У ПРИВРЕДИ

1. ПРЕДМЕТ

На основу Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, бр. 142/14 и 94/15) донета је Уредба о подстицајима развоју предузетништва („Службени гласник РС”, број 113/15) којом је опредељено 750.000.000,00 динара за реализацију посебних програма подстицања развоја предузетништва.

Према наведеној уредби прописано је да се средства за спровођење те уредбе пренесу Фонду за развој Републике Србије најкасније до 31. децембра 2015. године, а да ће се реализовати до утрошка опредељених средстава, а најкасније до 31. децембра 2017. године. У реализацији наведене уредбе средства финансирања су пренета Фонду за развој Републике Србије.

Такође, према одредбама наведене уредбе предвиђено је да се додела подстицаја реализује у складу са посебним програмима подстицања развоја предузетништва, које, у складу са условима из те уредбе, доноси Влада.

Сходно наведеном, Закључком Владе 05 Број: 313-3088/2016-1 од 25. марта 2016. године усвојен је Програм подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте. Закључком Владе 05 Број: 313-11727/2016-1 од 15. децембра 2016. године усвојен је Програм о изменама и допунама Програма подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте. Програмом о изменама и допунама Програма подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте распоређена су средства у износу од 600.000.000,00 динара за подршку микро, малим и средњим предузећима и предузетницима. Јавни позив за спровођење овог програма затворен је 30. јуна 2017. године. Према извештају Фонда за развој до 3. августа 2017. године, а на основу обрађених захтева, укупно је одобрено 242.469.348,76 динара бесповратних средстава. Захтеви поднети до затварања јавног позива у укупном износу од 114.554.613,49 динара бесповратних средстава налазе се у разматрању у време доношења Програма подстицања развоја предузетништва кроз подршку инвестицијама у привреди (у даљем тексту: Програм).

За реализацију Програма распоређују се неутрошена средства по Програму подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте, у износу од 242.976.037,75 динара.

Након обраде захтева, који су запримљени до 30. јуна 2017. године, евентуално неутрошена средства по Програму подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте, користе се у складу са овим програмом, у износу до највише 114.554.613,49 динара.

Наведена средства представљају *de minimis* државну помоћ у складу са чл. 95-97. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14).

Подстицаји који се додељују на основу овог програма представљају наменска бесповратна средства која су, као таква, изузета од принудне наплате.

Програмом се утврђују циљеви, намена средстава, правила за доделу бесповратних средстава, финансијски оквир, начин реализације и праћење реализације Програма.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд).

2. ЦИЉЕВИ

Општи циљеви подстицања развоја предузетништва у складу са Програмом су:

- подршка инвестицијама и ширењу пословања;
- развој извоза и укључивање домаћих привредних субјеката у ланце добављача великих система.

Специфични циљеви Програма су:

- подршка за инвестиције у изградњу нових производних капацитета;
- повећање вредности и обима производње и промета;
- јачање конкурентности произвођача;
- подршка запошљавању.

3. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Средства опредељена Програмом намењена су за:

- куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање, производног простора или пословног простора, који је у саставу производног простора, или у којем се обавља производња или складиштење производа,
- куповину нове или половне производне опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње,
- трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања,
- набавку софтвера и других нематеријалних улагања.

Продавац непокретности, извођач радова и добављач опреме не може бити повезано лице са корисником кредита у смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон и 5/15) и Закона о банкама („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 91/10 и 14/15). Продавац непокретности може бити и физичко лице, док извођач радова и добављач опреме мора бити предузетник или привредно друштво.

Средства по овом програму намењена су за подршку развоју производних делатности, рачунарског програмирања и штампарских услуга.

По овом програму не могу се употребљавати средства ради обављања следећих делатности:

1. примарна пољопривредна производња;
2. производња алкохолних пића;
3. производња дуванских производа;
4. извођење грађевинских радова (средства се могу користити за производњу грађевинских производа);
5. саобраћај и транспорт;

6. сви облици угоститељске, трговинске или туристичке делатности, осим пекара у којима се врши производња и продаја, производње колача и торти и услуга припреме хране;
7. услужне делатности (укључујући консултантске, маркетиншке, рачуноводствене и услуге истраживања тржишта), осим рачунарског програмирања;
8. штампање и умножавање аудио и видео записа, осим штампарских услуга;
9. организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;
10. производња и продаја наоружања и војне опреме;
11. производња и промет нафте и деривата нафте;
12. производња челика и синтетичких влакана и вађење угља;
13. производња и промет свих производа или активности, које се према домаћим прописима или прихваћеним међународним споразумима, сматрају забрањеним.

Средства по овом програму не могу се користити ни за пројекте привредних субјеката у другим делатностима, ако не доприносе остваривању специфичних циљева програма.

Бесповратна средства не могу се користити за рефундирање трошкова у оквиру активности које су биле започете или завршене пре потписивања уговора о додели бесповратних средстава у складу са Програмом.

Корисник средстава не може у року од три године од дана закључења уговора о додели бесповратних средстава са Фондом да:

1. обрише из регистра предузетничку радњу, односно покрене поступак ликвидације или стечаја привредног друштва;
2. отуђи предмет инвестиционог улагања.

У случају непоштовања обавеза из претходног става, корисник је у обавези да поред кредита Фонду, врати и одобрена бесповратна средства. Уколико корисник наведене радње изврши после наведеног рока од три године, а за време трајања кредита, неће бити у обавези да врати одобрена бесповратна средства, али ће се његов кредит код Фонда прогласити доспелим у целости.

4. ПРАВИЛА ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА ПО ПРОГРАМУ

4.1. Корисници бесповратних средстава

Право да се пријаве на јавни позив за доделу бесповратних средстава и право да поднесу захтев за кредит код Фонда имају предузетници, микро, мали и средњи привредни субјекти и задруге који су регистровани у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), а који доставе финансијске извештаје за претходне две године од године у којој се подноси захтев и у којима није исказан нето губитак.

Услов из претходног става који се односи на достављање финансијских извештаја не примењује се на предузетнике који немају обавезу достављања тих извештаја (предузетници који воде просто књиговодство и паушалци).

Привредни субјекти којима су у 2016. и 2017. години одобрена бесповратна средства по програмима подршке малим предузећима за набавку производне опреме и/или машина, транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњи транспорт и специјализованих алата за машине, по Програму могу

конкурсати за намену средстава која се разликује од намене за коју су средства раније одобрена по наведеним програмима.

Привредни субјекти којима су одобрена бесповратна средства по Програму подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте у 2017. години, могу поднети захтеве по овом програму за разлику између износа већ одобрених средстава и могућег износа средстава у складу са условима овог програма.

4.2. Услови које морају да испуне подносиоци захтева за доделу бесповратних средстава / кредита

1. да су регистровани у АПР-у у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката најкасније до 31. децембра 2014. године, односно најкасније до 31. децембра 2013. године за привредне субјекте који подносе захтеве за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара;
2. да нису разврстани као велико правно лице у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, број 62/13), према финансијским извештајима за 2016. годину;
3. да су поднели попуњен захтев за доделу бесповратних средстава и кредита са потребном документацијом Фонду;
4. да су поднели оригинал профактуре/предуговора/понуде по ком се извршава инвестиционо улагање, не старији од 30 дана на дан подношења захтева;
5. да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације;
6. да су регулисали доспеле обавезе јавних прихода;
7. да у року од две године пре подношења захтева за доделу бесповратне помоћи и захтева за кредит привредном субјекту није изречена мера забране обављања делатности;
8. да власници/оснивачи и одговорна лица нису осуђивани за неко од кривичних дела као чланови организоване криминалне групе, да нису осуђивани за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре и друга кривична дела која се гоне по службеној дужности, као и да се не води истрага ни кривични поступак;
9. да су у већинском приватном власништву;
10. да нису у групи повезаних лица у којој су неки од чланова велика правна лица;
11. да су према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју радника на неодређено време на дан 31. децембар 2015. године имали најмање једног запосленог;
12. да у текућој фискалној години и у претходне две године (односно у 2017, 2016. и 2015. години) нису примили државну помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 200.000 евра у динарској противвредности, односно 23.000.000,00 динара;
13. да нису примили бесповратна средства из јавних средстава за исте намене у претходној или текућој години, изузев привредних субјеката којима су у наведеном периоду одобрени захтеви по Програму подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте;
14. да нису у тешкоћама у складу са чланом 2. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи.

5. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

За средња правна лица могуће је одобрити максимално 30% укупно планираних средстава по овом програму.

Предузетници, микро, мала и средња правна лица који задовоље услове Програма могу остварити право на финансијску подршку у износу до 20% бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања. Преостали износ вредности пројекта финансираће се из кредита Фонда, с тим да учешће трајних обртних средстава у износу укупних средстава (кредит Фонда и бесповратна средства) може бити до 20%:

Износ за предузетнике	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
минимални	300.000,00 РСД	75.000,00 РСД	375.000,00 РСД
максимални	7.000.000,00 РСД	1.750.000,00 РСД	8.750.000,00 РСД

Износ за правна лица	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
минимални	2.000.000,00 РСД	500.000,00 РСД	2.500.000,00 РСД
максимални	50.000.000,00 РСД	12.500.000,00 РСД	62.500.000,00 РСД

Микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара, уколико испуњавају критеријуме брзорастућег развоја или послују стабилно у периоду од 2013. до 2016. године.

5.1. Финансирање привредних субјеката који испуњавају критеријуме брзорастућег развоја

Микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара, уколико задовољавају следеће критеријуме за брзорастуће привредне субјекте:

- да су на дан 31. децембар 2013. године имали најмање пет (за средње десет) запослених на одређено или неодређено време,
- да су у периоду од 2013. до 2016. године остварили просечан годишњи раст пословних прихода или просечан годишњи раст запослених од минимум 20%.

Микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 30.000.000,00 динара уколико, поред горе наведених услова, имају најмање 35 (за средња 50) запослених на одређено или неодређено време на дан 31. децембар 2016. године.

Услов за брзорастући развој је задовољен уколико су утврђени подаци за пословни приход или број запослених у 2016. години најмање 1,728 пута већи него у 2013. години.

5.2. Финансирање привредних субјеката који послују стабилно у периоду од 2013. до 2016. године

Микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара и уколико задовољавају следеће критеријуме:

- да су на дан 31. децембар 2013. године имали најмање десет запослених на одређено или неодређено време,

- да ниједне године у периоду од 2013. до 2016. године, нису бележили пад ни пословних прихода ни броја запослених.

Микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 30.000.000,00 динара уколико, поред горе наведених услова, имају најмање 50 запослених на одређено или неодређено време на дан 31. децембар 2016. године.

Уколико привредни субјекти који су стабилно пословали у периоду од 2013. до 2016. године, поднесу захтев за финансирање у укупној вредности већој од 50.000.000,00 динара, максималан износ бесповратних средстава који може бити одобрен износи 10.000.000,00 динара. У том случају, смањује се проценат учешћа бесповратних средстава на мање од 20% од укупно тражених средстава, а увећава се проценат кредитних средстава на више од 80% од укупно тражених средстава.

Подаци о оствареном пословном приходу утврђују се искључиво на основу јавно објављених финансијских извештаја на интернет страници АПР-а, а за запосленост искључиво на основу евиденције Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју радника на одређено и неодређено време на дан 31. децембар 2016. године, односно на дан 31. децембар 2013. године.

5.3. Услови доделе кредита Фонда

1. Кредити Фонда по овом програму одобраваће се у складу са програмом Фонда и са овим програмом;

2. Рок отплате:

- за правна лица до девет година са грејс периодом до једне године;
- за предузетнике до шест година са грејс периодом до једне године;

3. Каматна стопа, уз примену валутне клаузуле:

- 1,5% годишње уз гаранцију банке;
- 3% годишње уз остала средства обезбеђења;

4. Обезбеђење кредита:

- гаранција или авалиране менице пословне банке и/или
- уговорно јемство привредног субјекта и/или
- меница и менично овлашћење оснивача/акционара дужника и/или
- хипотека првог реда на непокретностима, а у случају да је корисник кредита регистровано пољопривредно газдинство - хипотека на пољопривредном земљишту и/или
- залога на постојећој производној опреми и другим покретним стварима и/или
- залога на акцијама/уделима привредног друштва и
- меница и менично овлашћење дужника.

Изузетно, код инвестиционих кредита за куповину опреме за износе кредита до 12.500.000,00 динара, као основно средство обезбеђења могуће је узимање залог на постојећој опреми и другим покретним стварима, уз обавезно узимање залог на опреми која је предмет куповине. У том случају рок враћања кредита је до четири године и шест месеци, са грејс периодом до шест месеци.

Јемство повезаног привредног субјекта са подносиоцем захтева, не може бити основно обезбеђење кредита.

6. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

6.1. Поступак доделе бесповратних средстава

Министарство расписује јавни позив за подношење захтева за доделу бесповратних средстава, који се објављује у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Јавни позив, информација о начину спровођења Програма, конкурсна документација, као и информација о условима кредита код Фонда, биће објављени на интернет страници Министарства: www.privreda.gov.rs и Фонда: www.fondzarazvoj.gov.rs.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније до 1. децембра 2017. године.

Захтев за доделу бесповратних средстава и захтев за кредит се подносе Фонду истовремено, и то достављањем попуњеног обједињеног обрасца за пријаву, као и пратеће документације којом се доказује испуњеност услова из одељака 3, 4. и 5. овог програма.

Фонд ће примати искључиво захтеве привредних субјеката који задовољавају све услове Програма и који су предали неопходну конкурсну документацију.

Привредни субјекти могу поднети само један захтев по овом програму код Фонда. Други захтев може бити поднет у периоду трајања јавног позива, тек након пријема обавештења да је привредном субјекту првобитан захтев одбијен.

Након пријема захтева за доделу бесповратних средстава и захтева за кредит Фонд оцењује поднети кредитни захтев привредног субјекта.

Информације о свим примљеним захтевима за доделу бесповратних средстава, са предлогом за одобрење или одбијање кредитног захтева уз образложење разлога одбијања и уз сву потребну документацију, Фонд на недељном нивоу доставља Комисији за доделу бесповратних средстава (у даљем тексту: Комисија), коју решењем образује министар привреде.

Комисија врши прегледање, контролу исправности захтева и његову оцену и доноси одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средстава, према редоследу пријема формално исправних захтева, или о одбијању захтева. Комисија одлучује о свим накнадним захтевима корисника за изменама, услед наступања непланираних околности.

Критеријуми на основу којих Комисија врши контролу исправности и оцењивање захтева дефинисани су у одељцима 3, 4. и 5. овог програма.

Ради потпунијег сагледавања квалитета захтева, Комисија за доделу бесповратних средстава може да затражи додатну документацију и појашњења предлога, као и да изврши накнадну верификацију поднете документације.

Административно-техничку подршку раду Комисије пружа Фонд.

Одлуку о прихватању или одбијању захтева за доделу бесповратних средстава Комисија доставља Фонду. Одлука о прихватању захтева и додели бесповратних средстава мора да садржи обавештење кориснику да му се додељује *de minimis* државна помоћ.

У року од осам дана од дана доношења одлуке Управног одбора о кредиту, Фонд о одлуци о кредиту и о одлуци о додели бесповратне помоћи обавештава привредни субјект,

а у року од 15 дана од дана достављања ових одлука закључује уговор о додели бесповратних средстава и уговор о кредиту са привредним субјектом.

Даном закључења уговора се сматра дан када је уговор потписан од стране Фонда. Сматраће се да су привредни субјекти који нису потписали уговор о додели бесповратних средстава у предвиђеном року одустали од додељених средстава, као и од кредита код Фонда. Уколико привредни субјект не потпише уговор о кредиту са Фондом, уговор о додели бесповратних средстава закључен са Фондом сматра се ништавим и обрнуто.

Уговор о додели бесповратних средства мора да садржи новчани износ који се додељује кориснику средстава, намену за коју се средства додељују, обавезу Фонда да пренесе одобрена бесповратна средства на посебан наменски динарски рачун корисника код Управе за трезор, обавезу корисника да инвестиционо улагање заврши најкасније у року од дванаест месеци од закључења уговора о додели бесповратних средстава, обавезу корисника да уколико средства буџета не искористи наменски, та средства врати у складу са уговором, као и временски оквир у ком привредни субјект не сме да изврши брисање из АПР-а и да отуђи предмет инвестиционог улагања.

Уз уговор о додели бесповратних средстава прилаже се и бланко меница која служи као средство обезбеђења за доделу бесповратних средстава у случају да се утврди ненаменско трошење средстава или евентуалне злоупотребе.

По закључењу уговора о додели бесповратних средстава и успостављању инструмената обезбеђења за кредитна средства Фонда, Фонд ће, у року од 15 дана од дана успостављања инструмената обезбеђења, уплатити одобрена бесповратна средства на посебан наменски динарски рачун корисника.

Фонд на својој интернет страници објављује листу свих поднетих захтева, као и листу свих кандидата којима су одобрена бесповратна средства.

6.2. Поступак по приговору

Кандидати чије је захтеве Комисија одбила имају право на приговор у року од осам дана од дана пријема одлуке.

Приговор се подноси министру привреде, непосредно или препорученом поштом, на адресу Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд.

О приговору одлучује министар у року од 30 дана од дана пријема приговора.

6.3. Уговор о реализацији програма

По усвајању Програма Министарство ће са Фондом потписати уговор о комисиону који се односи на реализацију овог програма, којим ће на Фонд бити пренета обавеза прикупљања и обраде захтева привредних субјеката за доделу бесповратних средстава, обавеза закључивања уговора о коришћењу бесповратних средстава са привредним субјектима, годишња контрола наменског коришћења бесповратних средстава у наредне три године од датума потписивања уговора о коришћењу бесповратних средстава, као и обавеза редовног извештавања Министарства и извештавања о евентуалним неправилностима и злоупотребама.

7. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Надзор и контролу наменског коришћења средстава врши Фонд.

Корисник средстава дужан је да Министарству, Фонду и Комисији за контролу државне помоћи, у циљу праћења коришћења средстава, омогући надзор тако што ће у сваком моменту бити омогућена контрола реализације инвестиционог пројекта и увид у финансијску документацију.

Фонд ће квартално достављати извештаје о реализацији и контроли спровођења Програма Министарству, у наредне три године од дана потписивања последњег уговора са привредним субјектом. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд ће по завршетку свих активности, а најкасније до 31. марта 2018. године, доставити извештај о реализацији Програма Министарству. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд ће сва неутрошена средства до 31. децембра 2017. године пренети у буџет Републике Србије.